

Waarderingskader kwaliteit voorschoolse educatie 2018

Versie 1 september 2017

Inhoud

Inleiding en leeswijzer	pag. 2 - 5
Waarderingskader onderdeel onderzoek Amsterdamse basiskwaliteit	pag. 6 - 11
Waarderingskader onderdeel verdiepend onderzoek op locatie	pag. 12 - 15
Waarderingskader onderdeel organisatieonderzoek	pag. 16 - 19
Amsterdams profiel jonge kindvoorziening	pag. 20 – 28
Overzicht wettelijke bepalingen vve	pag. 29 - 30

Hoofdstuk 1

Inleiding en leeswijzer

1 Inleiding

Met ingang van het schooljaar 2016 -2017 geldt in Amsterdam een nieuw waarderingskader voor het toezicht op de kwaliteit van de voorschoolse educatie. Het waarderingskader is een uitwerking van het stedelijk kwaliteitsbeleid 'Ontwikkelkansen voor alle Amsterdamse peuters' en maakt transparant hoe de gemeente de kwaliteit van voorschoolse educatie in de periode 2016-2018 ziet en beoordeelt. Het beleidsplan 'Een voorziening voor alle Amsterdamse peuters' is het vervolg hierop en heeft een geldigheid van 2018-2022.

Het toezicht is ontwikkeld gedurende een pilot met verschillende aanbieders in de periode september 2015- juni 2016. De uitkomsten van deze pilot zijn gebruikt bij het formuleren van de uitgangspunten van het nieuwe toezicht. Dit heeft geresulteerd in het waarderingskader. Met het oog op de harmonisatie van peuterspeelzaalwerk en kinderopvang en de gevolgen hiervan voor de voorschoolse educatie en daarmee samenhangend het beleidsplan 'Een voorziening voor alle Amsterdamse peuters' is het waarderingskader op onderdelen aangepast.

De gemeente Amsterdam sluit waar mogelijk in het toezicht op de voorschoolse educatie aan bij de landelijke ontwikkeling van de Inspectie van het Onderwijs naar een eenduidig waarderingskader voor het onderwijs. De gemeente waarborgt daarbij dat het toezicht voldoet aan de principes van goed toezicht.

Het toezicht op voorschoolse educatie wordt in opdracht van team vve & kinderopvang uitgevoerd door de gemeentelijke gezondheidsdienst (GGD).

2 Grondslag van het toezicht

In de Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen (Wko) en het aanvullende Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen en het Besluit basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse educatie is vastgelegd aan welke eisen kinderopvang en peuterspeelzalen moeten voldoen en welke aanvullende eisen er gelden ten aanzien van voorschoolse educatie. Naast deze wettelijke eisen moet de voorschoolse educatie in Amsterdam ook voldoen aan het stedelijke kwaliteitsniveau dat gebaseerd op het beleidsplan en het profiel jonge kindvoorziening.

Dit profiel is opgebouwd uit drie niveaus, namelijk het individueel niveau (de beroepskrachten werkzaam op de peutergroepen), het groepsniveau (de peutergroepen in kinderdagverblijven en peuterspeelzalen) en het organisatieniveau (de aanbiederende organisatie). De toetsing of voldaan wordt aan het profiel vindt plaats op grond van het waarderingskader.

In het toezicht op de voorschoolse educatie kiest de gemeente ervoor om naast de locaties ook de organisaties (de 'aanbieders') te onderzoeken. Het profiel jonge kindvoorziening geeft aan dat beleid en goed management medebepalend zijn voor de kwaliteit van de locaties. Meer dan onder de oude wijze van inspecteren is er ruimte voor de voorschoolorganisaties om naar eigen inzicht invulling te geven aan het Amsterdamse kwaliteitsniveau en de wijze waarop hieraan voldaan wordt. De bevindingen op organisatieniveau zijn daarbij een belangrijke indicator voor de kwaliteit van de voorschoolse educatie op de locaties.

3 Uitvoering van het toezicht

Er zijn drie type onderzoeken die door de toezichthouder, de GGD worden uitgevoerd in het kader van de voorschoolse educatie.

1) Alle voorschoollocaties krijgen een onaangekondigd onderzoek waarin de wettelijke eisen en de Amsterdamse basiskwaliteit wordt onderzocht

Onderzocht worden:

- De wettelijke eisen uit de Wko
- De wettelijke eisen vve uit het besluit basisvoorwaarden (amvb)
- De Amsterdamse eisen uit de verordening kwaliteitseisen peuterspeelzalen Amsterdam 2016 en een selectie van de Amsterdamse eisen op basis van het profiel jonge kindvoorziening (te noemen: basis kwaliteitseisen Amsterdam).

Het onderzoek vindt jaarlijks plaats, gelijktijdig met de inspectie op de wettelijke eisen.

De toetsing van de Amsterdamse basiskwaliteit vindt plaats op grond van het waarderingskader ten behoeve van onderzoek basiskwaliteit per locatie en wordt op onderdelen beoordeeld met voldaan of niet voldaan onvoldoende. Het oordeel wordt onderbouwd.

De bevindingen over de Amsterdamse basiskwaliteit worden toegevoegd aan het rapport over de wettelijke eisen dat gepubliceerd wordt in het landelijk register kinderdagverblijven en peuterspeelzalen (LRKP).

2) Alle organisaties die voorschoolse educatie aanbieden krijgen een aangekondigd onderzoek over het organisatieprofiel

Onderzocht wordt of de organisatie beleid heeft op het gebied van voorschoolse educatie in het algemeen en in het bijzonder op de onderwerpen die genoemd zijn in het organisatieprofiel. Ook wordt gekeken naar de wijze waarop de organisatie het beleid implementeert en borgt. Dit onderzoek vindt plaats aan de hand van het waarderingskaderonderdeel organisatie.

Het onderzoek vindt jaarlijks plaats. Bij voorkeur vinden deze organisatieonderzoeken voorafgaande aan de verdiepende locatie-onderzoeken plaats. Een enkele keer zal dit om logistieke redenen niet mogelijk zijn, maar de organisatieonderzoeken vinden altijd aan het begin van de inspectiecyclus (najaar-winter) plaats. Wanneer de toezichthouder constateert dat het beleid van de organisatie tot onvoldoendes op haar locatie(s) zal leiden, dan wordt dit de organisatie medegedeeld zodat de organisatie hierop actie kan ondernemen.

Van het onderzoek wordt een ontwerprapport opgesteld over het beleid van de organisatie op het gebied van voorschoolse educatie. Het ontwerprapport wordt aan de organisatie voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. Deze feitelijke onjuistheden worden verbeterd, waarna het ontwerprapport wordt gedeeld met de beleidsafdeling vve & kinderopvang van de gemeente Amsterdam. Na afloop van de locatieonderzoeken wordt het ontwerprapport aangevuld op het onderdeel uitvoering en borging op grond van de bevinding tijdens de locatieonderzoeken.

Waarna het rapport wordt vastgesteld en gedeeld met de beleidsafdeling vve & kinderopvang van de gemeente Amsterdam.

Indien de aanbiedende organisatie op minder dan drie locaties voorschoolse educatie wordt aangeboden dan kan in overleg met de aanbieder gekozen worden om het organisatie-onderzoek en een verdiepend locatieonderzoek op eenzelfde dag plaats te laten vinden. Deze twee onderzoeken zullen dan in één verslag worden beschreven waarin onderscheid wordt gemaakt tussen beleid (organisatieniveau) en beleidsuitvoering (locatieniveau of groepsprofiel).

3) Een selectie van de voorschool-locaties krijgt een verdiepend aangekondigd onderzoek

Onderzocht worden de Amsterdamse eisen op individueel of groepsniveau, waarbij kwaliteit van uitvoering van de voorschoolse educatie op de locatie wordt beoordeeld. Dit onderzoek vindt plaats aan de hand van het waarderingskader verdiepende locatieonderzoek.

Jaarlijks wordt bij 33% van de voorschoollocaties een verdiepend onderzoek uitgevoerd. Ieder locatie wordt ten minste een keer in de 4 jaar onderworpen aan een verdiepend onderzoek. De selectie van locaties is deels risico gestuurd. De locaties waar onvoldoendes zijn geconstateerd bij eerdere inspecties en waarvan signalen zijn dat ze niet voldoen aan de wettelijke en/of de Amsterdamse basiskwaliteit vve worden altijd bezocht. Locaties waar de basis op orde is worden onderzocht op basis van een steekproef.

Van het onderzoek wordt een rapport opgesteld, dat aan de organisatie wordt voorgelegd ter controle op feitelijke onjuistheden. Deze feitelijke onjuistheden worden verbeterd, waarna het rapport wordt gedeeld met de beleidsafdeling vve & kinderopvang van de gemeente Amsterdam.

Bevindingen en oordeel ten aanzien van de Amsterdamse kwaliteit voorschoolse educatie

In de verdiepende locatieonderzoeken en in het organisatieonderzoek spreekt de toezichthouder een oordeel uit over de mate waarin voldaan wordt aan de Amsterdamse basiskwaliteit. Er vindt onderzoek plaats aan de hand van vier onderwerpen: het pedagogisch-didactisch klimaat, het personeelsbeleid, ouderbetrokkenheid en de samenwerking met de basisschool. Deze onderwerpen worden op een aantal onderdelen onderzocht. Per onderdeel wordt een voldoende/onvoldoende gegeven en een onderbouwing van het oordeel. In de cyclus 2016-2017 werd enkel het oordeel 'onvoldoende' en 'voldoende' verleend. De ambitie is om in de cyclus 2017-2018 een driepuntschaal te ontwikkelen, waarbij naast 'onvoldoende' en 'voldoende' ook het oordeel 'goed' kan worden gegeven. Een oordeel goed wordt verleend wanneer de aanbieder van voorschoolse educatie het desbetreffende onderdeel op overtuigende wijze gestalte geeft.

4 Handhaving en opvolging

De onderzoeken van de GGD leiden tot bevindingen/ oordelen op het niveau van de organisatie (stedelijke kwaliteitseisen), en op het niveau van de locatie (wettelijke eisen en stedelijke kwaliteitseisen). De GGD adviseert of handhaving en/of opvolging nodig is en vermeldt dat in het rapport. Er kunnen drie situaties zijn:

- Onvoldoendes op wettelijke eisen: Handhaving door bureau handhaving kinderopvang en bij overtreding van de Big 5 ook opvolging door accounthouder vve,
- Onvoldoendes op Amsterdamse eisen: Opvolging door accounthouder vve,
- Onvoldoendes op wettelijke eisen en Amsterdamse eisen: Handhaving door bureau handhaving kinderopvang en opvolging door accounthouder vve.

Handhaving door BHK bij het niet naleven wettelijke eisen

Als een kinderopvangvoorziening niet aan de wettelijke eisen voldoet, dan komt handhaving in beeld. Bureau Handhaving Kinderopvang (BHK) van de gemeente Amsterdam voert dan de handhaving uit zoals beschreven in de nota Grip op Kwaliteit (2015). BHK start dan een handhavingstraject en stelt passende handhavingsbesluiten op. Een handhavingstraject wordt beëindigd als alle overtredingen duurzaam zijn hersteld.

Opvolging binnen de subsidierelatie bij het niet voldoen aan de Amsterdamse kwaliteitseisen

Voor de uitvoering van de voorschoolse educatie ontvangt een aanbieder onder bepaalde voorwaarden subsidie van de gemeente Amsterdam. Als een organisatie en/ of locatie(s) niet aan de wettelijke en/of stedelijke kwaliteitseisen voldoet, dan wordt er niet voldaan aan de subsidievoorwaarden. Dan spreken we niet van handhaven maar van 'opvolgen' binnen de subsidierelatie. Dit vindt plaats op grond van artikel 4 van de Algemene wet bestuursrecht en de Algemene Subsidieverordening Amsterdam (2013). Als niet voldaan wordt aan de Amsterdamse kwaliteitseisen voorschoolse educatie, dan kan dit gevolgen hebben voor de subsidie. De subsidie kan gekort of beëindigd worden wanneer niet aan de eisen voldaan wordt.

De accounthouder is verantwoordelijk voor de subsidierelatie met de aanbieder. De accounthouder ontvangt de uitkomsten van het toezicht en gebruikt de informatie hieruit als input voor de periodieke gesprekken met de aanbieder. Ook is de uitkomst van het toezicht een indicator om het bepalen of voldaan wordt aan de subsidieverplichtingen. Indien een inspectierapport hiertoe aanleiding geeft dan kan de accounthouder de toezichthouder vragen een nader onderzoek uit te voeren op die punten waarop een onvoldoende is gescoord.

Als een organisatie niet voldoet aan de wettelijke en Amsterdamse eisen dan stemmen de accounthouder en de handhavingsjurist van BHK af over de handhaving en/of opvolging.

Ten aanzien van de overtredingen van de Amsterdamse eisen worden in de periodieke gesprekken tussen accounthouder en de voorschoolorganisatie afspraken gemaakt welke acties de aanbieder binnen welke termijn onderneemt om te gaan voldoen. Bij niet tijdig herstel van de aanbieder wordt aangegeven wat de gevolgen voor de subsidie zijn. Afhankelijk van het aantal en de zwaarte van de overtredingen kan de accounthouder aan de toezichthouder van de GGD opdracht geven om een extra onderzoek om na te gaan of de overtredingen inderdaad hersteld zijn.

Hoofdstuk 2

Waarderingskader onderdeel onderzoek naar de Amsterdamse basiskwaliteit

Iedere locatie met voorschoolse educatie moet voldoen aan de eisen Wet kinderopvang (Wko). Toetsing van de Wko-VVE voorwaarden vindt jaarlijks plaats op grond van de (landelijke) basisvoorwaarden kwaliteit voorschoolse en vroegschoolse educatie. Daarnaast moet er voldaan worden aan de Amsterdamse basiskwaliteit zoals beschreven in het profiel jonge kindvoorziening. De toetsing hiervan wordt gecombineerd met het (onaangekondigde) inspectiebezoek op de Wko.

De Amsterdamse basiskwaliteit

Jaarlijks te inspecteren bij alle locaties waar voorschoolse educatie wordt aangeboden. In de regel gelijktijdig met het reguliere jaarlijkse inspectieonderzoek op de Wet kinderopvang.

Domein o: Intensieve deelname en registratie in EL- VVE

Basisaanbod

1. Ieder kind wordt in de gelegenheid gesteld om vijftien uur voorschoolse educatie te volgen, verspreid over drie dagen.

Intensieve deelname

1. Het aantal uren dat per week ieder doelgroepkind aan voorschoolse educatie deelneemt bedraagt ten minste tien uur verdeeld over twee dagen.

Overtreding op deze voorwaarde leidt niet tot handhaving omdat ouders niet verplicht kunnen worden tot afname van een x aantal uren. Wel bepaalt het aantal uren dat een kind geplaatst is in een voorschoolgroep of het kind meegerekend kan worden voor het percentage indicatiekinderen op de voorschool (en daarmee samenhangend de subsidieverlening).

Uitzondering op eis van 10 geplaatste uren zijn kinderen met een zorgindicatie die ook deelnemen aan een andere medische opvangvoorziening zoals het MOC Kabouterhuis of NSDSK. Het doelgroep percentage wordt gemeten aan de hand van de dag bezetting.

Registratie

2. De houder registreert ieder kind dat deelneemt aan voorschoolse educatie in EL-VVE.
3. De houder draagt zorg dat de gegevens van de geregistreerde kinderen in EL-VVE actueel blijven.

Domein 1: Pedagogisch-didactisch klimaat

1.1 speelleeromgeving

Er is sprake van een rijke speelleeromgeving die het kind uitnodigt tot ontdekkend spel.

1.2 kindvolgsysteem

Op de voorschool wordt de ontwikkeling van de kinderen met behulp van een kindvolgsysteem waarbij de uitkomsten uit het systeem gebruikt worden om tot passend aanbod voor de kinderen te komen.

1.3: opbrengstgericht werken en passend aanbod

Er is sprake van een pedagogisch-didactisch klimaat dat het voor kinderen mogelijk maakt om zich op de vier SLO-doelen (sociaal-emotioneel, taal, rekenen en motoriek) te ontwikkelen.

1.4: passend aanbod en zorgstructuur

Medewerkers zijn in staat tot vroegsignalering van zorgbehoeften van kinderen.
De medewerkers zijn bekend met de zorgstructuur.

Domein 2: Personeel

2.1: Basiskwaliteit beroepskrachten

Alle beroepskrachten op de voorschool zijn minimaal startbekwaam op het gebied van het aanbieden van voorschoolse educatie alsmede op taalbeheersing.

2.2: (basiskwaliteit groep):

Er is voor iedere groep ten minste één hbo-geschoolde medewerker beschikbaar (hbo'er op de groep of hbo-coach) die de scholing 'hbo'er in de voorschool' heeft gevolgd.

Domein 3: Ouderbetrokkenheid

3.1 Ouderbetrokkenheid

Het ouderbeleid (zoals is opgesteld in het pedagogisch beleidsplan vanaf 1 januari 2018) is gericht op het realiseren van de doelen ouderbetrokkenheid zoals vastgelegd in het gemeentelijke beleidsplan ouderbetrokkenheid.

3.2 Ouderbetrokkenheid

Het ouderbeleid (zoals is opgesteld in het pedagogisch beleidsplan) wordt herkenbaar uitgevoerd op locatie.

Domein 4: Doorgaande ontwikkelijn

4.1: samenwerking met basisschool

De voor- en vroegschool werken vanuit één visie.

4.2 overdracht naar basisschool

Voor alle kinderen die doorstromen van de voorschool naar de basisschool vindt er een overdracht plaats waarbij in ieder geval de ontwikkeling op de vier ontwikkeldomeinen aan de orde komt. Indien er sprake is van zorg dan vindt er een warme overdracht plaats, drie maanden voor start van de basisschool.

Waarderingskader onderdeel verdiepend onderzoek op locatie

In het verdiepend onderzoek wordt bekeken of en hoe het beleid van de organisatie in de praktijk wordt uitgevoerd. De aanbieder van de voorschoolse educatie dient aan de onderstaande doelen uitvoering te geven met in achtneming van de visie in het beleidsplan 'Ontwikkelkansen voor alle Amsterdamse Peuters', het profiel jonge kind voorziening en de subsidiebepalingen voor voorschoolse educatie en ouderbetrokkenheid.

Domein 1: Pedagogisch-didactisch klimaat

1.1: programma-aanbod

Op de voorschool wordt met behulp van een educatief programma een gedifferentieerd beredeneerd aanbod geboden aan de kinderen zoals beschreven in het Profiel Jonge Kind voorziening en het beleidsplan 'Ontwikkelkansen voor alle Amsterdamse peuters'.

1.2: speelleeromgeving

Er is sprake van een rijke speelleeromgeving die het kind uitnodigt tot ontdekkend spel.

1.3: kind-volg-systeem

Op de voorschool wordt de ontwikkeling van de kinderen gevolgd zodanig dat de beroepskrachten zicht hebben op de ontwikkeling van het kind. Op basis van dit kind-volg-systeem wordt kinderen een passend aanbod aangeboden.

1.4: opbrengstgericht werken en passend aanbod

Op de voorschool wordt aantoonbaar opbrengstgericht gewerkt aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. Het ontwikkelingsgericht werken omhelst in ieder geval de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen en motoriek).

1.5: passend aanbod en zorgstructuur

Op de voorschool dienen de specifieke en extra zorgbehoeften van de kinderen in beeld te zijn en wordt er zorg gedragen voor passende begeleiding.

Domein 2: Personeel

2.1: competente teams

Het individueel-, groeps- en organisatieprofiel wordt gebruikt om de kwaliteit van de medewerkers op de voorschool in beeld te brengen en te onderhouden zodat er sprake is van competente teams op de voorschool. Op de locatie zijn de medewerkers startbekwaam en is er voldoende kennis van het VVE-programma en VVE-instrumenten kennis om deze te gebruiken.

2.2: (permanente educatie)

Het groeps- en organisatieprofiel wordt gebruikt als leidraad om de nascholingsbehoefte op de voorschool in beeld te brengen zodat teams blijvend competent zijn. Door middel van permanente educatie worden de pedagogisch-didactische vaardigheden van de medewerkers onderhouden en/of versterkt.

Domein 3: Ouders

3.1: intake

Ouders weten hoe het voor- en vroegschoolse programma in elkaar zit.

3.2: ouderinformatie en overdracht

Ouders weten wat hun kind doet op de voorschool.

3.3 oudergesprekken en overdracht

Ouders weten wat hoe het staat met de ontwikkeling van hun kind.

3.4: thuis-stimulering en ontwikkelingsondersteuning

Ouders weten wat zij thuis aan de ontwikkelingsstimulering kunnen doen en hoe zij dit kunnen doen .
Ouders worden hiertoe effectief gestimuleerd.

Domein 4: Doorgaande ontwikkelijn

4.1: (samenwerking met basisschool)

De voor- en vroegschool werken zoveel mogelijk vanuit één integrale visie.

4.2 (overdracht naar basisschool):

Voor alle kinderen die doorstromen van de voorschool naar de basisschool vindt er een overdracht plaats waarbij in ieder geval de ontwikkeling op de vier ontwikkeldomeinen aan de orde komt. Indien er sprake is van zorg dan vindt er een overdrachtsgesprek plaats, drie maanden voor start op de basisschool.

Waarderingskader onderdeel organisatieonderzoek

Het organisatieonderzoek is onderdeel van het toezicht op de voorschoolse educatie door de gemeente Amsterdam. Jaarlijks vindt er een gesprek plaats tussen de toezichthouder en de aanbieder. In dit gesprek komen alle onderwerpen aan de orde die te maken hebben met de kwaliteit van de voorschoolse educatie. In het gesprek bespreken aanbieder en toezichthouder de ambities en het beleid van de aanbieder op het gebied van de voorschoolse educatie ten aanzien van onderstaande doelen. Ook wordt onderzocht hoe de organisatie dit beleid op locatieniveau faciliteert, vorm geeft, borgt, evalueert en bijstelt. Van dit gesprek wordt een rapport opgesteld. Dit is een rapport enkel inzichtelijk voor de toezichthouder, de aanbieder en de accounthouders van het team VVE. In het rapport worden voornamelijk geen oordelen gegeven, enkel aanbevelingen en een 'te verwachte' oordeel. Pas nadat er locatieonderzoeken (en reguliere jaarlijkse inspectieonderzoeken) hebben plaatsgevonden, wordt kent de toezichthouder een oordeel toe in hoeverre de volgende normen zijn behaald.

Domein 1: Pedagogisch-didactisch klimaat

1.1: programma-aanbod

De organisatie draagt er voor zorg dat op de voorschool een gedifferentieerd beredeneerd aanbod wordt geboden aan de kinderen. Dit gebeurt met behulp van een educatief (VVE) programma. Het bieden van voorschoolse educatie dient in lijn te zijn met het pedagogisch beleid van de organisatie en opgenomen te zijn in het pedagogisch beleidsplan¹.

1.2: speelleeromgeving

De organisatie heeft een visie ontwikkeld omtrent de speelleeromgeving van de locatie en draagt er zorg voor dat de locaties ingericht zijn volgens deze visie. De visie is opgenomen in het pedagogisch beleidsplan.

1.3: kind-volg-systeem

De organisatie is dusdanig ingericht dat op de voorschool de ontwikkeling van de kinderen wordt gevolgd. Op basis van dit kind-volg-systeem wordt kinderen een passend aanbod aangeboden. De werkwijze is opgenomen in het pedagogisch beleidsplan

1.4: opbrengstgericht werken en passend aanbod

De organisatie draagt er zorg voor dat op de voorschool aantoonbaar opbrengstgericht gewerkt wordt aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. Het ontwikkelingsgericht werken behelst in ieder geval de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (sociaal-emotioneel, taal, rekenen en motoriek).

1.5: passend aanbod en zorgstructuur

De organisatie dient dusdanig ingericht te zijn dat op de voorschool de specifieke en extra (zorg)behoeften van de kinderen in beeld zijn en er zorg gedragen wordt voor passende begeleiding. Er is een zorgstructuur binnen de organisatie waarbij het aannemelijk is dat op de voorscholen de juiste zorg wordt geboden. Hierbij wordt aangesloten bij Ouder- en Kindteams en andere voorzieningen.

¹ Daar waar pedagogisch beleidsplan staat, kan ook pedagogisch werkplan of locatieplan worden bedoeld.

Domein 2 Personeel

2.1: basiskwaliteit beroepskrachten

De organisatie voert een dusdanig personeelsbeleid dat dit leidt tot een stabiele personele bezetting van de groepen met minimaal startbekwame medewerkers. De organisatie heeft een duidelijk beleid met betrekking tot de scholing en inzet van startbekwame invalkrachten op de voorschool.

2.2: basiskwaliteit groep

Het groeps- en organisatieprofiel wordt gebruikt als leidraad om de kwaliteit op de vve-peutervoorziening in beeld te brengen. Dit betekent dat de organisatie een beleid voert waaruit blijkt hoe zij er voor zorgdragen dat er voldoende programma- en instrumenten kennis is op de voorscholen.

2.3: bij- en nascholing

De organisatie heeft een opleidingsplan opgesteld dat jaarlijks wordt geëvalueerd en bijgesteld.. De organisatie gebruikt hierbij het groeps- en organisatieprofiel als leidraad om de nascholingsbehoefte op de vve-peutervoorziening in beeld te brengen. De organisatie heeft voor de medewerkers een scholingsbeleid opgesteld waaruit blijkt hoe de pedagogisch-didactische vaardigheden van de beroepskrachten onderhouden en/of versterkt worden (permanente educatie).

Domein 3 Ouderbetrokkenheid

3.0: Beleid ouderbetrokkenheid

De organisatie heeft zicht op de ouderpopulatie van de locaties onder haar verantwoordelijkheid. De organisatie stelt een ouderbeleid op waarin aangegeven wordt hoe aan de vier doelen voor ouderbetrokkenheid zoals in het gemeentelijk beleid zijn verwoord, worden gerealiseerd.

3.1: intake

De organisatie heeft een ouderbeleid opgesteld waarin de gemeentelijke doelen op het gebied van ouderbetrokkenheid zijn verwerkt.
De organisatie voert een beleid waardoor ouders weten hoe het voor- en vroegschoolse programma in elkaar zit.

3.2: ouderinformatie en overdracht

De organisatie voert een beleid waardoor ouders weten wat hun kind doet op de voorschool.

3.3 oudergesprekken en overdracht

De organisatie voert een beleid waardoor ouders weten hoe het staat met de ontwikkeling van hun kind.

3.4: huis-stimulering en opvoedingsondersteuning

De organisatie voert een beleid waardoor ouders weten wat zij thuis aan de ontwikkelingsstimulering kunnen doen en hoe zij dit kunnen doen. Ouders worden hiertoe effectief gestimuleerd

Domein 4: Doorgaande ontwikkellijn

4.1: samenwerking met basisschool

De organisatie heeft een visie over samenwerking voorschool (kinderopvang) en onderwijs, waarbij voor- en vroegschool zoveel als mogelijk integraal werken vanuit één visie.

4.2 overdracht naar basisschool

De organisatie van de voorschool spant zich in om met het onderwijs afspraken te maken over de overdracht van kindgegevens. Voor alle kinderen die doorstromen van de voorschool naar de basisschool vindt er een overdracht plaats waarbij in ieder geval de ontwikkeling op de vier ontwikkeldomeinen aan de orde komt. Indien er sprake is van zorg dan vindt er een warme overdracht plaats.

Amsterdams profiel jonge kindvoorziening

Versie: peuterleeftijd

Ingangsdatum: januari 2018

Inleiding

Dit profiel geeft de ambitie weer voor de kwaliteit van ontwikkelingsgerichte jonge kindvoorzieningen in Amsterdam. Dit document biedt een overzicht van werkzame elementen om te komen tot ontwikkelingsgericht werken: kwaliteiten van professionals en randvoorwaarden in de organisatie. Deze versie is een update van het profiel dat sinds 2016 in Amsterdam in gebruik is.

Amsterdam kent een grote hoeveelheid en diversiteit in aanbieders van jonge kindvoorzieningen. Het profiel biedt ruimte voor variatie en eigen invulling door deze aanbieders, terwijl de kwaliteit van het aanbod wordt geborgd. De focus ligt op het wát; het hóe kunnen voorzieningen zelf inrichten op basis van hun eigen visie (het waarom). Er wordt meer ruimte en vertrouwen gegeven aan de professional.

Doel van het Amsterdamse profiel jonge kindvoorziening

Het primaire doel van het profiel is het vastleggen van een breed gedeeld ambitieniveau voor de kwaliteit van ontwikkelingsgerichte jonge kindvoorzieningen in Amsterdam. Het product dient daarnaast meerdere doelen:

- als handvat voor de voorzieningen zelf voor het inrichten van de organisatie;
- als handvat voor opleiders en trainers om aan te sluiten bij de gevraagde kwaliteiten op de arbeidsmarkt;
- als handvat voor organisaties voor het toepassen van functiedifferentiatie, het maken van opleidingsplannen voor professionals en het betrekken van experts;
- als uitgangspunt voor subsidieafspraken en toezicht.

In het profiel zijn alle elementen gebundeld waarvan we in Amsterdam vinden dat zij onderdeel uitmaken van een kwalitatief goede voorschoolse voorziening.

De gemeente vertrouwt op de professionaliteit van organisaties om de inhoud naar eigen visie in te vullen. Gesubsidieerde voorschoolse voorzieningen krijgen de ruimte voor de kwalitatieve invulling van hun aanbod. Alle bouwstenen uit het profiel moeten aanwezig zijn, maar de organisatie kan zelf bepalen hoe en eventueel bouwstenen toevoegen. Dit vraagt om eigenaarschap en inhoudelijke aansturing binnen organisaties.

Het profiel dient als uitgangspunt voor subsidieafspraken en het waarderingskader dat wordt gebruikt door de toezichthouder. Ook voor het toezicht geldt dat het profiel als ambitieniveau wordt gezien, een model waar organisaties tijd en ruimte nodig hebben om naartoe te groeien. Op individueel, team en organisatieniveau komen verschillende elementen naar voren en een verbinding tussen die organisatielagen is essentieel. Wat zichtbaar is in de praktijk moet overeenkomen met de beschrijving vanuit de organisatie.

Opbouw / leeswijzer

Het profiel jonge kindvoorziening bestaat uit drie deelprofielen die gezamenlijk het ambitieniveau weergeven voor de Amsterdamse jonge kindvoorzieningen. De deelprofielen richten zich op:

- de individuele medewerker;
- de kwaliteiten die voor elke groep beschikbaar moeten zijn;
- de voorwaarden die op organisatieniveau geborgd moeten zijn.

Bij elk profiel wordt beschreven wat er in de wet is opgenomen. Deze passages zijn gebaseerd op de artikelen die van toepassing zijn uit de Wet kinderopvang en de Wet op het primair onderwijs². Dit is beperkt tot het ontwikkelingsgerichte karakter van de peutervoorziening. De kenmerken op het gebied van pedagogisch handelen, veiligheid et cetera die voor elk kindercentrum gelden, zijn buiten beschouwing gelaten.

Individueel profiel

I. Welke kwaliteit willen we zien bij de Professional op de groep

Wat staat er in de wet?

De professionals op de voorschoolgroep moeten een vakopleiding hebben afgerond specifiek gericht op pedagogische vaardigheden. In de cao kinderopvang / cao welzijn staat nader omschreven welke opleidingen hieronder vallen.

De professionals op de voorschoolgroep moeten een scholing hebben gevolgd gericht op ontwikkelingsgericht werken in de voorschoolse educatie en dat ten minste kennis en vaardigheden omvat met betrekking tot:

- a. het werken met programma's voor voor- en vroegschoolse educatie,
- b. het stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling,
- c. het volgen van de ontwikkeling van peuters en het hierop afstemmen van het aanbod van voorschoolse educatie,
- d. het betrekken van de ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen, en
- e. het vormgeven aan de inhoudelijke aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie en aan een zorgvuldige overgang van het kind van voor- naar vroegschoolse educatie.

Dit kan als onderdeel van de vakopleiding zijn volbracht of als nascholing van tenminste 12 dagdelen. De beroepskracht voorschoolse educatie dient daarnaast te beschikken over taalniveau 3F op lezen en mondelinge taalvaardigheid.

Wat is de Amsterdamse standaard?

De professional op de groep levert de grootste bijdrage aan kwaliteit: Deze professional maakt het verschil! Deze kwaliteit is terug te zien in:

- Warme en emotionele ondersteunende interacties tussen pedagogisch medewerker en kinderen die resulteren in een veilige en positieve onderlinge relaties; Een veilige omgeving die ruimte biedt aan de autonomie ontwikkeling van kinderen
- Emotioneel-positief klimaat in de groep met positieve interacties en relaties tussen kinderen die vrolijk en enthousiast zijn. Een omgeving die bijdraagt aan de sociaal-en emotionele ontwikkeling van kinderen en kinderen vertrouwen biedt in zich zelf en in het aangaan van relaties met anderen;
- Gelegenheid bieden aan en kinderen stimuleren om zich breed te ontwikkelen en om kennis en vaardigheden te verwerven, waardoor het kind zich competent voelt en uitnodigt tot brede ontwikkeling;
- Een goede interactie met ouders, waarbij ouders meegenomen worden in de dagelijkse ontwikkeling van hun kind.

² in het bijzonder het besluit basisvoorwaardenkwaliteit voorschoolse educatie in aanvulling op artikel 1.50b in de wet kinderopvang en artikel 167 in de Wet op primair onderwijs

Om deze kwaliteit te kunnen bieden kiest Amsterdam voor een stevige generieke basis voor alle professionals. Daarom eisen we van iedere professional in een jonge kindvoorziening dat deze minimaal startbekwaam zijn. Onder startbekwaam verstaan wij dat de professional minimaal het niveau beheerst zoals beschreven staat in het competentieprofiel Basistraining VVE voor vaste medewerker. Dit betekent een basis van kennis, vaardigheden en houding. Daarbij is inbegrepen dat elke professional op een vve groep ook aan de Amsterdamse taalnorm moet voldoen. De Amsterdamse taalnorm is: niveau 3F voor spreekvaardigheid en lezen en niveau 2F voor schrijven. De bouwstenen zoals hieronder beschreven vormen gezamenlijk het profiel van de startbekwame professional. Er zijn meerdere opleidings- en nascholingsmogelijkheden om deze basis te verwerven. Om dit niveau te behouden en erop voort te kunnen bouwen is het belangrijk dat er structurele coaching en ondersteuning wordt geboden vanuit de organisatie waar de professional werkzaam is.

Bouwstenen

De basishouding:

Niets is zo belangrijk als een sfeer van gezelligheid, vrolijkheid, enthousiasme, aandacht en zorg voor ieder kind op de groep. Professionals moeten beschikken over een sensitief-responsieve houding. De professional zorgt voor positieve relaties tussen de kinderen en tussen de medewerkers en het kind, zodat ieder kind zich gezien voelt. Dit vraagt per definitie om een open houding: naar kinderen, naar de organisatie, naar ouders en ten opzichte van de eigen ontwikkeling.

Taal

Elke professional beschikt over het taalniveau zoals vastgelegd in de Amsterdamse taalnorm. De professional is in staat om een taalrijke omgeving te bieden door activiteiten talig te maken. De professional moet tevens kennis hebben over de wijze waarop jonge kinderen een tweede taal verwerven en beschikt over verschillende didactische vaardigheden en technieken om effectief woorden aan te leren en met woorden te oefenen in verschillende (spel)situaties.

Oog voor basisbehoeften:

Ieder kind is intrinsiek gemotiveerd om zich te ontwikkelen. De professional biedt kinderen hiervoor een veilige omgeving, een plek waar kinderen en hun ouders zich welkom voelen. Ook draagt de professional zorg voor een stimulerende omgeving waar de basisbehoeften autonomie, relatie en competentie aandacht en ruimte krijgen. De professional is nieuwsgierig naar de inbreng van kinderen en ondersteunt kinderen in hun gedrag op een responsieve en sensitieve manier. De professional stimuleert zelfstandigheid en zelfredzaamheid van het kind, waardoor het kind zich competent en gezien voelt en stimuleert interactie tussen de kinderen. Deze basishouding laat de professional gedurende de hele dag zien en niet enkel tijdens gerichte vve-activiteiten.

Structuur bieden

De professional zorgt voor een herkenbaar ritme op de dag en betreft kinderen bij de afspraken en regels. De professional zet hiertoe efficiënt groepsmanagement in; dit is zichtbaar in de dagelijkse organisatie. De medewerker werkt effectief en goed samen met de collega waarbij afspraken over de samenwerking en taakverdeling worden gemaakt waar de medewerker zich aan houdt. De afspraken worden geëvalueerd en zo nodig bijgesteld.

Volgen van het kind

De professional heeft kennis van de ontwikkeling van het jonge kind. Door goed te observeren herkent de professional in de praktijk waar het kind in de ontwikkeling zit en ziet zij de initiatieven van het kind. De medewerker weet hoe hierop in te spelen en maakt daarbij beredeneerde keuzes welke de medewerker kan vertalen naar collega's en ouders. Indien de professional denkt dat het kind zich onvoldoende ontwikkelt, dan vraagt deze een deskundige mee te kijken naar het kind, met inachtneming van het zorgbeleid van de organisatie waar de voorschoolse educatie/opvang plaatsvindt.

Kindvolgend versus doelgericht

Kinderen ontwikkelen zich spelenderwijs. Kinderen krijgen van de medewerker ruimte om alleen of met elkaar te spelen. De professional grijpt kansen wanneer ze zich voor doen en heeft steeds oog voor de betrokkenheid van het kind. Op deze momenten werkt de professional kindvolgend. Het vrije spel van het kind wordt op de dag afgewisseld met geleid of begeleid spel of een activiteit. De medewerker heeft dan een bedoeling om het kind een extra stimulans te geven of te prikkelen in zijn/haar ontwikkeling. Ook hierbij is betrokkenheid van het kind het sleutelwoord.

Differentiatie in aanpak en aanbod

Kinderen leren als zij activiteiten doen die aansluiten bij hun ontwikkeling, interesse en leerstijl. De professional herkent dit en weet welke begeleiding het kind nodig heeft om een volgende stap te maken. Die begeleiding biedt de professional als speelmaatje of spelbegeleider. Kinderen leren ook door hen bewust zelf te laten spelen en door het aanbieden van bewegingsactiviteiten. De medewerker kan kinderen van verschillend (taal/ontwikkel) niveau aan elkaar te koppelen met als doel ontwikkelingsstimulering binnen de 'kleine groep'.

Rijke speelleeromgeving

De professional biedt kinderen een rijke speelleeromgeving waar ze zoveel mogelijk zelfstandig kunnen ontdekken en spelen. De omgeving is zo ingericht dat het tegemoet komt aan verschillende interesses, ontwikkelingsstadia van kinderen en bijdraagt aan een brede ontwikkeling. De omgeving wordt zo ingericht dat het spelen uitlokt.

Ouderbetrokkenheid

De professional werkt er samen met andere collega's naar toe dat alle ouders van peuters in staat zijn om samen met de peutervoorziening hun rol te pakken bij de stimulering van de ontwikkeling van hun kind. De professional bespreekt de wederzijdse verwachtingen tijdens het intakegesprek. De medewerker betreft de ouders bij wat er op de dag is gebeurd en zorgt voor een goede overdracht op de dag. Ouders worden actief benaderd en betrokken om actief deel te nemen aan activiteiten op de voorschool. De professional draagt zorg voor een goede, respectvolle en vertrouwde relatie met de ouders. De professional informeert ouders met regelmaat over de ontwikkeling van hun kind. Wanneer de professionals zich zorgen maken over de ontwikkeling van het kind dan bespreekt de professional dit met de ouders. Hierbij is het uitgangspunt wat de professionals feitelijk zien bij het kind.

Vroegsignalering

De medewerker kent het normale verloop van ontwikkeling van jonge kinderen en signaleert afwijkingen daarin. Wanneer de afwijking zorgelijk is, is de medewerker in staat dit met de ouders te bespreken op basis van feitelijke waarnemingen. Vervolgens weet de professional zo nodig ondersteuning te regelen, binnen of buiten de organisatie, zodat het kind zich zo optimaal mogelijk kan ontwikkelen.

Samenwerking

De professional beschikt over vaardigheden in communicatie, samenwerking, overleg en conflicthantering. In de dagelijkse praktijk is er steeds meer sprake van functiedifferentiatie en interdisciplinaire samenwerking. Van medewerkers wordt verwacht dat zij kunnen samenwerken met collega's van binnen en buiten de eigen organisatie. Medewerkers zijn op de hoogte van de sociale kaart van de locatie.

Groepsprofiel

II. Welke kwaliteit willen we op de groep zien.

Wat staat er in de wet?

Op de voorschoolgroep moet worden gewerkt met een integraal educatief programma (vve-programma) waarmee aan ontwikkelingsstimulering wordt gewerkt op de volgende domeinen: taal, rekenen, sociaal-emotionele en motorische ontwikkeling. De ontwikkelingsstimulerende activiteiten op

deze 4 domeinen moeten ten minste gedurende 10 uur per week worden aangeboden. Vve moet integraal onderdeel zijn van het pedagogisch beleidsplan van de locatie. Alle beroepskrachten op de vve-groep moeten voldoen aan de opleidingseisen zoals benoemd onder I (pedagogische vakopleiding, taalnorm en scholing in ontwikkelingsgericht werken in de voorschoolse educatie). Er is een opleidingsplan dat jaarlijks moet worden geëvalueerd en bijgesteld.

Wat is de Amsterdamse standaard?

Het Amsterdamse groepsprofiel is gericht op de kwaliteit op de groep. Het streven is dat er op de groep aantoonbaar en opbrengstgericht wordt gewerkt aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. Dit gebeurt vanuit een holistische kijk op de ontwikkeling van kinderen en is in de praktijk in ieder geval herkenbaar specifiek gericht op de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motoriek). Op elke voorschoolgroep moet het mogelijk zijn om 15 uur voorschoolse educatie te volgen verspreid over 3 dagen. Ontwikkelingsgericht werken gebeurt feitelijk de hele dag door, maar moet als zodanig herkenbaar ten minste binnen dit aanbod van 15 uur per week worden uitgevoerd. Een voorwaarde daarvoor is dat er niet afgeweken wordt van de beroepskracht kind ratio.

Aanbieders kiezen op basis van hun visie zelf voor de inrichting van het educatieve aanbod dat past bij de doelgroep op locatie. Voor uitvoerders van vve geldt dat het gebruik van een door het Nederlands Jeugdinstituut (NJI) erkend vve-programma standaard onderdeel uitmaakt van de dagelijkse praktijk. Binnen dit vve-programma kan op onderdelen beredeneerd worden afgeweken op basis van observatiegegevens van professionals op de groep. We zien vve-programma's als middel, niet als doel.

Goede professionals op de groep zijn van cruciaal belang voor de kwaliteit van de voorziening. Dit team van professionals moet in staat zijn om pedagogische kwaliteit te leveren, goed naar de ontwikkeling van peuters te kijken, om ook verschillen in deze ontwikkeling te constateren en bekwaam zijn in hoe zij jonge kinderen kunnen stimuleren in hun ontwikkeling. Hiertoe worden op teamniveau alle interactievaardigheden goed beheerst.

Tevens dient het team specifieke behoeften en extra zorgbehoeften in beeld te hebben en zorg te dragen voor passende begeleiding, eventueel door het inzetten van een extra ondersteuner voor een kind. De wijze waarop het team wordt samengesteld en of er sprake is van inzetten van extra ondersteuners voor specifieke kinderen of situaties en of er al dan niet sprake is van functiedifferentiatie binnen het team is een verantwoordelijkheid van de aanbieders.

Onderstaande bouwstenen zijn op iedere voorschoolgroep zichtbaar. De wijze waarop dat gebeurt, kunnen voorschoolse voorzieningen zelf bepalen. Het kan door de inzet van allround uitvoerende teams op de groep, maar ook door bouwstenen door coaches of ambulante inzetbare professionals beschikbaar te stellen. Het team medewerkers dat op de groep werkt als geheel dient over voldoende kennis en vaardigheden te beschikken om deze kwaliteit te bieden.

Bouwstenen

Stabiele groep

Jonge kinderen hebben behoefte aan continuïteit en stabiliteit. Op de groep wordt zoveel mogelijk gestreefd naar vaste (stam)groepen, bekende gezichten, en het inzetten van vaste begeleiders. Een vaste groep van leeftijdsgenootjes bevordert de kwaliteit van interactie tussen kinderen onderling. De locatie draagt zorg voor stabiliteit en beperkt wisselingen in de samenstelling van de groep zoveel mogelijk.

Op de groep komen diverse kinderen vanuit diverse achtergronden en met verschillende (zorg)behoeften elkaar tegen. Ze spelen met elkaar en leren ook van elkaar. De professionals hebben aandacht voor de interactie tussen kinderen en bevorderen groepscohesie. Zij relateren hun handelen en het pedagogisch klimaat aan de kindpopulatie. Een emotioneel veilig klimaat is een basisvoorwaarde voordat tot ontwikkelingsstimulering kan worden overgegaan.

Brede ontwikkeling

Op de groep wordt gewerkt aan de brede ontwikkeling van het jonge kind. Dit gebeurt vanuit een holistische kijk op de ontwikkeling van het jonge kind. Deze brede aanpak en benadering is in ieder geval specifiek herkenbaar op de vier ontwikkelingsdomeinen zoals beschreven door SLO (taal, rekenen, sociaal-emotioneel en motorisch).

Rijke speelleeromgeving

Op de groep wordt zorggedragen voor een rijke speelleeromgeving voor jonge kinderen waar alle ontwikkelingsgebieden aan bod kunnen komen. De omgeving is zo ingericht dat kinderen zich zoveel mogelijk zelfstandig kunnen bewegen en hun gang gaan en waar sprake is van een balans tussen uitdaging en veiligheid. Dit geldt voor zowel de binnen- als buitenruimte.

Volgen van kinderen

Op de groep worden kinderen gevolgd met behulp van een passend kindvolgsysteem. Aanbieders zijn verantwoordelijk voor de keuze van een kindvolgsysteem dat de brede ontwikkeling in beeld brengt en een basis biedt voor het (gedifferentieerde) groepsplan.

Ouders worden benaderd als expert van hun kind en bevraagd over hoe hun kind zich thuis ontwikkelt. Zij worden geïnformeerd over hoe het kind zich binnen de voorziening ontwikkelt.

Beredeneerde aanpak en aanbod

Op de groep is sprake van een beredeneerd aanbod en daaruit afgeleid een beredeneerde aanpak. Op de groep is het aanbod op maat (passend aanbod) en wordt rekening gehouden met kinderen die zich anders of minder ontwikkelen. Dit betekent dat medewerkers in een groepsplan beschrijven wat zij met de groep en met de individuele kinderen willen bereiken en hoe ze daar aan willen werken. Dit wordt vertaald naar een dag/weekplanning en jaarplanning. In de vve betekent dit concreet dat er aan de hand van een vve programma wordt gewerkt. Alle professionals zijn op hoofdlijnen bekend met de werkwijze van dit programma. De behoeften van de kinderen zijn leidend in het aanbod, niet de structuur van het programma. Er is zicht op de brede ontwikkeling van de kinderen en er wordt bewust gehandeld om het kind een stap verder te brengen in de ontwikkeling. Zo nodig wordt externe ondersteuning gezocht voor kinderen. De cyclus van opbrengstgericht werken (OGW) biedt de medewerkers reflectie op hun aanpak en aanbod.

Gedifferentieerd team

Niet alle professionals kunnen en hoeven de inhoudelijke instrumenten als het (vve) programma en het kindvolgsysteem tot in detail te beheersen. Wel is het belangrijk dat er een sleutelfiguur aan de groep is gekoppeld die beschikt over expertise en de kwaliteit van uitvoering bewaakt. Iedere professional dient ten minste startbekwaam te zijn voor het werken met de vve en over basiskennis van het gehanteerde vve-programma te beschikken.

Ouderbetrokkenheid

Op de groep wordt binnen de kaders van het opgestelde ouderbeleid samengewerkt met ouders. Het doel hierbij is dat alle ouders van peuters in staat zijn om samen met de peutervoorziening hun rol te pakken bij de stimulering van de ontwikkeling van hun kind. Het is de bedoeling dat alle ouders weten hoe het educatieve programma in elkaar zit, wat hun kind doet op de peutervoorziening, hoe het staat met de ontwikkeling van hun kind en wat zij thuis aan ontwikkelingsstimulering kunnen doen. Ouders worden gezien als de experts van hun eigen kind. Ouders kunnen met vragen over de ontwikkeling en welzijn van hun kind terecht bij de professionals (pedagogisch medewerkers en eventuele overige professionals) en voelen zich serieus genomen en gesteund. Ouders worden geprikkeld om de ontwikkeling van hun kind ook thuis te stimuleren en krijgen daar ook handvatten voor aangereikt.

Doorgaande lijn

Er wordt gestreefd naar een doorgaande lijn naar de basisschool. Op vve-locaties betekent dit zowel in aanbod (leerlijn), aanpak (pedagogisch en didactisch) en in zorg (aansluiting bij behoefte van het kind en de ouder) afstemming en overdracht.

Voor alle kinderen geldt dat er overdracht plaats vindt naar de basisschool; waarbij in ieder geval de met behulp van de in het kindvolgsysteem geregistreerde gegevens over de ontwikkeling van het kind worden doorgegeven aangevuld met het uniform overdrachtsformulier of vergelijkbaar. Hierin komen ten minste de gegevens op de vier ontwikkeldomeinen aan de orde. Indien er sprake is van zorg vindt er een warme overdracht plaats. De warme overdracht vindt zoveel mogelijk in een gezamenlijk gesprek met ouders en basisschool plaats, eventueel (na goedkeuring van ouders) aangevuld met bij het kind betrokken hulpverlener(s).

Samenwerking met de omgeving

Er vindt samenwerking plaats met de omgeving en er wordt gebruik gemaakt van netwerken in de buurt. Er is sprake van afstemming en een goede overdracht met het basisonderwijs. Voor kinderen met specifieke behoeften en/of zorg wordt indien gewenst samengewerkt met andere professionals. Dit wordt zoveel mogelijk gedaan in samenspraak met ouders. Ook is er afstemming met de bij de voorschool betrokken Ouder en kind Adviseur (OKA).

Organisatieprofiel

III. Welke kwaliteit willen we op organisatieniveau zien

Wat staat er in de wet?

De houder van het kindercentrum of peuterspeelzaal stelt jaarlijks een opleidingsplan vast dat in elk geval tot uitdrukking brengt op welke wijze de kennis en vaardigheden van de beroepskracht voorschoolse educatie worden onderhouden en verder ontwikkeld. De houder toont aan dat het opleidingsplan aansluit bij de kennis en vaardigheden van de beroepskrachten voorschoolse educatie. De houder geeft aantoonbaar uitvoering aan het opleidingsplan. De houder evalueert het opleidingsplan jaarlijks en stelt het zo nodig aan de hand hiervan bij.

Voorschoolse educatie is integraal onderdeel van het pedagogisch beleidsplan. Hierin staat concreet en toetsbaar beschreven:

- a. de voor het kindercentrum kenmerkende visie op de voorschoolse educatie en de wijze waarop deze visie is te herkennen in het aanbod van activiteiten,
- b. de wijze waarop de ontwikkeling van het jonge kind wordt gestimuleerd, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling,
- c. de wijze waarop de ontwikkeling van peuters wordt gevolgd en de wijze waarop het aanbod van voorschoolse educatie hierop wordt afgestemd,
- d. de wijze waarop de ouders worden betrokken bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen,
- e. het inrichten van een passende ruimte waarin voorschoolse educatie wordt verzorgd en het beschikbaar stellen van passend materiaal voor voorschoolse educatie, en
- f. de wijze waarop wordt vormgegeven aan de inhoudelijke aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie en aan een zorgvuldige overgang van het kind van voor- naar vroegschoolse educatie.

De houder van het kindercentrum evalueert de uitvoering jaarlijks, en stelt het plan zo nodig aan de hand hiervan bij.

De gemeente is verantwoordelijk voor het realiseren van voldoende en kwalitatief goede vve plaatsen en maakt hierover afspraken met kindercentra en scholen.

Wat is de Amsterdamse standaard?

De professionals op de groep kunnen alleen kwaliteit bieden als ze daartoe in staat worden gesteld door de organisatie. Het organisatieprofiel geeft weer welke kwaliteiten en voorwaarden we daarvoor van belang vinden in de organisatie.

Organisaties hebben de ruimte om het pedagogisch educatieve aanbod en aanpak naar eigen inzicht in te richten, zodat de doelgroep (kinderen) een zo optimaal mogelijke omgeving voor ontwikkeling kan worden geboden. Daarvoor is het van essentieel belang dat de organisatie werkt vanuit een visie op de ontwikkelingsstimulering van jonge kinderen en inhoudelijke keuzes maakt op basis van die visie. Deze visie en de uitwerking daarvan moet worden uitgedragen in alle lagen van de organisatie. Dit betekent dat het ook zichtbaar is op de groep. Het groepsprofiel biedt ruimte voor functiedifferentiatie. Om hier goed mee om te gaan verwachten we van organisaties dat zij een bewust beleid voeren op personeelsinzet en bijscholing. Er heerst een positief, lerend klimaat waar structureel ruimte is voor coaching on the job.

Een belangrijk onderdeel van vve is dat het, wanneer er sprake is van een gezamenlijke visie en aanpak, bijdraagt aan de doorgaande leerlijn tussen voor- en vroegschool. Voor- en vroegschool kunnen gezamenlijke doelen afspreken en aanbod op elkaar afstemmen voor de periode 2,5 - 6 jaar. Zo kan worden nagegaan of de voorschool met haar aanbod eindigt daar waar de vroegschool begint. Op de voor- en vroegschool dient zichtbaar te zijn dat het pedagogisch klimaat en het educatief handelen op elkaar zijn afgestemd.

Ook worden de gegevens over de ontwikkeling van kinderen van voorschool naar vroegschool overgedragen. Zo weet de leerkracht van groep 1 met welk (spel)aanbod en welke aanpak zij de kinderen verder kan stimuleren in de ontwikkeling. Indien sprake is van extra zorg / specifieke behoefte wordt dit besproken met de basisschool, oftewel er is sprake van een warme overdracht.

Amsterdam is in veel opzichten een diverse stad en wil ook peutervoorzieningen ruimte bieden voor diversiteit. We moedigen peutervoorzieningen aan om de verbinding te zoeken met partners in de buurt om aan te sluiten bij de diverse leefomgeving van de kinderen.

Bouwstenen

Visie (& beleid en aansturing op basis daarvan)

Organisaties hebben de ruimte om op eigen wijze inhoud te geven aan pedagogische kwaliteit voor het jonge kind. Van organisaties wordt verwacht dat zij een visie hebben over ontwikkeling en opvoeding van jonge kinderen en dat deze visie en aanpak gedeeld wordt met ouders. De visie wordt zichtbaar gedragen door medewerkers en leidinggevendenden. Dit beleid van de organisatie wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig bijgesteld en geactualiseerd.

Ouderbetrokkenheid

Organisaties hebben een actief beleid ten aanzien van ouderbetrokkenheid en hebben hierop een eigen visie ontwikkeld. In dit beleid wordt beschreven hoe de organisatie zo goed mogelijk wordt ingericht zodat op locatieniveau toegewerkt kan worden naar het hoofddoel en de vier subdoelen van de gemeentelijke visie op ouderbetrokkenheid. Het concrete ouderwerkplan (of ouderbeleid) op de locatie is gemaakt op basis van een ouderanalyse³. Het plan op ouderbetrokkenheid van iedere locatie beschrijft hoe de komende periode naar de genoemde doelen toegewerkt wordt en wat de belangrijkste speerpunten zijn op basis van educatief partnerschap met ouders en gelijkwaardigheid in gesprek met de ouders. In de kwaliteitscyclus van de organisatie maakt de aanbieder gebruik van informatie over het effect van het beleid op ouderbetrokkenheid.

Permanente educatie

³ De ouderanalyse en – beleid beschrijven minimaal de behoefte van ouders ten aanzien van ouderbetrokkenheid, de noodzaak van de thuisstimulering (voortkomend vanuit de gegevens van de observaties en het kindvolgsysteem) en de geleverde aanpak om dit te bereiken.

Binnen de organisaties is sprake van een lerende cultuur. Dit betekent in ieder geval dat er aandacht is voor het stimuleren van ontwikkeling van de medewerkers en een cultuur waarin ook de organisatie zelf in beweging blijft, zich ontwikkelt. De visie op kwaliteit wordt breed gedragen door de medewerkers en er is een grote bereidheid om gezamenlijk aan een voortdurende verbetering van hun professionaliteit te werken. De organisatie blijft op de hoogte van de laatste ontwikkelingen en vertaalt dit naar beleid, speelleeromgeving etc.

De organisatie draagt zorg voor pedagogisch leiderschap en biedt begeleiding aan medewerkers. De organisatie voert beleid op het gebied van coaching en training van medewerkers en stelt jaarlijks een opleidingsplan vast. De wijze waarop organisaties dit vorm geven kan verschillen, overeenkomst is dat medewerkers in het primaire proces ervaren dat zij gesteund en gevoed worden en dat helder is welke kwaliteit van hen wordt verwacht.

Bewust personeelsbeleid en -inzet

Organisaties voeren een bewust personeelsbeleid; scholing/begeleiding van medewerkers maakt daar onderdeel van uit. Ook is er vanuit de organisatie een visie op hoe zij personeel op de groep inzetten; in hoeverre zij gebruik maken van functiedifferentiatie etc.

Doorgaande lijn tussen voorschoolse voorziening en basisschool

De organisatie draagt zorg voor een goede samenwerking met en afstemming met de basisschool/basisscholen. Men kent elkaar en er is contact tussen de beide organisaties waarin afspraken worden gemaakt over de doorgaande lijn. Het privacyreglement van de organisatie kan niet in tegenspraak zijn met de privacywetgeving, maar mag geen blokkade vormen voor de samenwerking met de basisschool en de uitwisseling van kindgegevens tussen voorschool en basisschool.

Rijke speelleeromgeving

Organisaties vertalen hun visie op ontwikkeling van het jonge kind naar een rijke speelleeromgeving. Zij zijn verantwoordelijk voor het faciliteren van de rijke speelleeromgeving, zowel binnen als buiten. Dit geldt voor het zorgdragen van ruimten die voldoen voor jonge kinderen als ook voor middelen om de ruimte 'rijk' in te richten voor het jonge kind. De organisatie ziet er op toe dat er daadwerkelijk sprake is van een rijke speelleeromgeving op elke groep.

Zorgstructuur

De organisatie draagt zorg voor een zorgstructuur die het primaire proces ondersteunt. Ze sluit daarmee aan op de algemene zorgstructuur die beschikbaar is in de wijk of stadsbreed. De wijze waarop de organisatie dit vorm geeft kan verschillen. Het resultaat dient te zijn dat medewerkers in het primaire proces zich ondersteund voelen en in staat zijn behoeften van kinderen vroegtijdig te signaleren en daarop een adequate aanpak te organiseren. De organisatie draagt zorg voor toepassing van de meldcode kindermishandeling.

Gezonde leefstijl

Een gezonde leefstijl draagt bij aan de ontwikkeling van kinderen en reduceert gezondheidsrisico's op latere leeftijd. De organisatie draagt zorg voor een gezonde omgeving waarin kinderen worden uitgedaagd tot bewegen, zowel door de inrichting als door de pedagogisch medewerkers. In de peutersvoorziening zijn gezond eten en drinken de norm.

Samenwerking met partners in de buurt

Organisaties zoeken verbinding met de buurt waarin de kinderen opgroeien en zorgen voor aansluiting tussen de verschillende leefdomeinen. De organisatie is zo ingericht dat het mogelijk is om op locatieniveau samen te werken met partners in de buurt.

Overzicht wettelijke bepalingen vve

Bepalingen opgenomen in het Besluit Basisvoorwaarden Kwaliteit Voorschoolse Educatie

- Voorschoolse educatie omvat per week ten minste vier dagdelen van ten minste 2,5 uur of per week ten minste 10 uur aan activiteiten gericht op het stimuleren van de ontwikkelingsdomeinen, bedoeld in artikel 5 **(10 uur aanbod per week)**
- De verhouding tussen het aantal beroepskrachten en het feitelijk aantal aanwezige kinderen in een groep waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden bedraagt ten minste één beroepskracht per acht kinderen. **(Beroepskracht-kind-ratio 1 op 8)**
- Een groep kinderen waaraan voorschoolse educatie wordt aangeboden bestaat uit ten hoogste 16 feitelijk aanwezige kinderen. **(Groepsgrootte 16 kinderen)**
- De beroepskrachten voorschoolse educatie zijn in het bezit van: een getuigschrift van met gunstig gevolg afgelegd examen van een bij ministeriële regeling aan te wijzen opleiding op ten minste het niveau, bedoeld in artikel 7.2.2., eerste lid, onderdeel c, van de Wet educatie en beroepsonderwijs, specifiek gericht op het opdoen van pedagogische vaardigheden; of een erkenning van beroepskwalificaties als bedoeld in artikel 5 van de Algemene wet erkenning EG-beroepskwalificaties, verleend ten aanzien van de door hen te verrichten beroepswerkzaamheden. **(beroepskwalificatie beroepskrachten)**
- Voor de voorschoolse educatie wordt een programma gebruikt waarin op gestructureerde en samenhangende wijze de ontwikkeling wordt gestimuleerd op het gebied van taal, rekenen, motoriek en de sociaal-emotionele ontwikkeling. **(VVE-programma)**

Nieuw toegevoegd per 2017 / 2018

- De beroepskracht voorschoolse educatie beheerst aantoonbaar ten minste niveau 3F, bedoeld in bijlage 1 bij het Besluit referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen, op de onderdelen Mondelinge Taalvaardigheid en Lezen. **(taalnorm)**
- Om de kennis en vaardigheden op het gebied van ve beter te borgen, wordt in artikel 4 van het Besluit geregeld dat wanneer beroepskrachten willen toetreden tot de ve-sector, zij als onderdeel van de beroepsopleiding specifieke scholing op het gebied van ve moeten hebben gevolgd in de vorm van een z.g.keuzedeel (geregeld in artikel 7.1.3, tweede lid, van de WEB) dat is gericht op het ontwikkelingsgericht werken in de ve. Dit keuzedeel moet bovendien met een voldoende zijn afgerond. Het keuzedeel dient in elk geval te voorzien in het bijbrengen van kennis en vaardigheden van ve met betrekking tot:
 - a. het werken met programma's voor voor- en vroegschoolse educatie;
 - b. het stimuleren van de ontwikkeling van het jonge kind, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling;
 - c. het volgen van de ontwikkeling van peuters en het hierop afstemmen van het aanbod van voorschoolse educatie;
 - d. het betrekken van de ouders bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen
 - e. en het vormgeven aan de inhoudelijke aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie en aan een zorgvuldige overgang van het kind van voor- naar vroegschoolse educatie.
- Indien de beroepskracht geen keuzedeel ontwikkelingsgericht werken in de ve heeft afgerond met een voldoende en ook geen diploma kan overleggen voor een opleiding gebaseerd op de daarin bedoelde kwalificatie, dient een bewijsstuk te worden overgelegd waaruit blijkt dat met gunstig gevolg scholing is afgerond die specifiek is gericht op het verwerven van kennis en vaardigheden op met betrekking tot voorschoolse educatie. Deze scholing heeft in elk geval betrekking op de kennis en vaardigheden, genoemd in het tweede lid, onder a tot en met e, en omvat ten minste 12 dagdelen. **(de basistraining vve)**

- De houder van een kindercentrum of peuterspeelzaal waar voorschoolse educatie wordt aangeboden, stelt jaarlijks voor elke locatie voorschoolse educatie een opleidingsplan vast dat in elk geval tot uitdrukking brengt op welke wijze de kennis en vaardigheden van de beroepskracht voorschoolse educatie met betrekking tot de kennis en vaardigheden, genoemd in het tweede lid, onder a tot en met e, worden onderhouden. *De houder geeft op concrete en toetsbare wijze uitvoering aan het opleidingsplan, evalueert het plan jaarlijks en stelt het plan aan de hand van de evaluatie zo nodig bij.* **(Opleidingsplan en evaluatie plan)**

- De houder beschrijft in het pedagogisch beleidsplan, bedoeld in de artikelen 5, tweede lid, en 20, tweede lid, van het Besluit kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen, op zo concreet en toetsbaar mogelijke wijze:
 - a. de voor het kindercentrum of de peuterspeelzaal kenmerkende visie op de voorschoolse educatie en de wijze waarop deze visie is te herkennen in het aanbod van activiteiten,
 - b. de wijze waarop de ontwikkeling van het jonge kind wordt gestimuleerd, in het bijzonder op de gebieden taal, rekenen, motoriek en sociaal-emotionele ontwikkeling,
 - c. de wijze waarop de ontwikkeling van peuters wordt gevolgd en de wijze waarop het aanbod van voorschoolse educatie hierop wordt afgestemd,
 - d. de wijze waarop de ouders worden betrokken bij het stimuleren van de ontwikkeling van kinderen,
 - e. het inrichten van een passende ruimte waarin voorschoolse educatie wordt verzorgd en het beschikbaar stellen van passend materiaal voor voorschoolse educatie, en
 - f. de wijze waarop wordt vormgegeven aan de inhoudelijke aansluiting tussen voor- en vroegschoolse educatie en aan een zorgvuldige overgang van het kind van voor- naar vroegschoolse educatie.
 - g. de houder geeft uitvoering aan het pedagogisch beleidsplan wat de onderwerpen van het eerste lid betreft, evalueert de uitvoering jaarlijks, en stelt het plan zo nodig aan de hand hiervan bij. **(VVE in Pedagogisch beleidsplan)**